

**Posudek bakalářské/magisterské diplomové práce
Posudek - Závěrečná práce - CŽV**

Student: Kristina STUDÉNKOVÁ

Obor: ČJ - PG

Název práce v českém jazyce:

Téma útěku v české próze let 1968 až 1989

Název práce v anglickém jazyce:

Theme of Escape in Czech Prose 1968 - 1989

Vedoucí práce: Mgr. Lukáš Neumann, Ph.D.

Oponent práce: prof. PhDr. Dagmar Mocná, CSc.

Studentka Kristina Studénková se ve své BP zaměřila na motiv/téma útěku jakožto klíčový rys příběhu v rámci oficiálního a neoficiálního proudu české literatury z doby normalizace. Na příkladu pěti analyzovaných próz studentka prokázala nosnost zmíněného motivu/tématu coby symptomatického rysu časoprostoru, vývoje postav a především celkové dynamiky příběhu a jeho výstavby.

Domnívám se – a práce je toho i jaksi sekundárně důkazem – že studentka reflektuje jak z hlediska sociologického, tak jistě i psychologického situaci, kdy literatura coby umělecký prostředek odráží/obkružuje status občana normalizovaného Československa. V oficiální próze toto obkružování (v rámci vzdalování se od modelu socialisticko-realistické prózy) probíhá i formou ironického a satirického podstoupení (Páral, Zapletal), samozřejmě v mezích režimem povolených mantinelů (a s „příspěním“ autocenzury). Analýzy kolegyně Studénkové též zdařile reflektují a stvrzují novější linii zpětného pohledu historicko-sociologického, v tom smyslu, že texty tematizují podíl viny jednotlivých aktérů společnosti na marasmu dobového statu quo. V rámci neoficiálně vydávaných próz vyplývá i z analýz bakalariantky (jež i zde uplatňuje hledisko, že postavy se nutně musí – byť třeba „jen“ obrazně – „(ne)pohybovat“ v prostoru normalizované ČSSR) poměrně překvapivá míra postmodernisticky svévolného zacházení s vypravěčskou technikou, fantaskními prvky, rozmlženým časoprostorem či záznamy proudu vědomí, jež předjímá romány vznikající již ve svobodných poměrech 90. let.

Vedle literárně-teoreticky přesvědčivé práce s texty, v nichž skrze analýzu v úvodní kapitole předem vymezených složek díla dochází studentka k objasnění typologie únikových strategií postav prózy psané za normalizace, zaujme mj. detailně propracovaná typologie úniků vnitřních a vnějších. Ocenit je třeba přehlednou metodologii i strukturu práce (vč. podkapitol s vynalézavými obrazně-pointujícími názvy) a také to, že studentka pečlivě vybrala texty, kde motiv/téma úniku je implicitní součástí strategie formování postav.

V závěru si studentka pokládá otázky, zda toto téma rezonuje i v dílech (KS píše pouze o útěku za hranice) exilových autorů – v nesyžetovém žánru poezie to u českých exilových básníků tak patrné není, tam spíše rezonuje drama stvrzení vlastní identity skrze vzpomínku, příp. idylizaci domovské krajiny (i např. skrze antické či křesťanské symboly) či jazykové experimenty.

Je zřejmé, že tato BP nabízí i jiný úhel pohledu na z hlediska „územně-správního“ trojčlennou dělbu literatury na oficiální, samizdatovou a exilovou.

Práci hodnotím po všech stránkách kladně, studentka pracovala zcela samostatně, tudíž tuto nadstandartní bakalářskou práci navrhuji k obhajobě s kladným výsledkem.

Doplňující náměty k obhajobě:

- 1) Možnosti útěku jste vymezila dle odborné literatury, nebo se jedná o vlastní taxonomii/rejstřík?
- 2) Jak lze porozumět oné definici možností útěku „podle vnitřní psychodynamiky jednotlivých jevů“?

V Praze dne3. 9. 2021.....

.....

Podpis